

4. BiH KONGRES O
VODAMA

ACE BH
UKI BiH

→ **Zaključci i preporuke**

19. i 20. novembar
November 19-20th

Hotel Holiday, Sarajevo
Bosna i Hercegovina

2024

NAUČNO – STRUČNI ODBOR

Predsjednik / President : Prof. dr. Tarik Kupusović

Prof. dr. **AMRA SERDAREVIĆ**

Dr. sc. **ANISA ČIČIĆ-MOČIĆ**

Prof. dr. **BARBARA KARLEUŠA**

Prof. dr. **BORISLAVA BLAGOJEVIĆ**

Prof. dr. **BRANISLAV V. ĐORĐEVIĆ**

Dr. **BRANISLAVA LEPOTIĆ – KOVAČEVIĆ**

Prof. dr. **CARMEN DE PABLOS HEREDERO**

Dr. sc. **DALILA JABUČAR**

Prof. dr. **DAMIR BEKIĆ**

Prof. dr. **DAMIR BRĐANOVIĆ**

Prof. dr. **EMINA HADŽIĆ**

Prof. dr. **FERID SKOPLJAK**

Prof. dr. **GIUSEPPE TITO ARONICA**

Prof. dr. **GORAN SEKULIĆ**

Prof. dr. **GORDAN PRSKALO**

Prof. dr. **HARSHA RATNAWEERA**

Prof. dr. **HATA MILIŠIĆ**

Prof. emeritus **IZET ŽIGIĆ**

Prof. dr. **KATERINA DONEVSKA**

Prof. dr. **MAJA ĐOGO**

Prof. dr. **MARIO KRZYK**

Prof. dr. **MARTIN OLDENBURG**

Prof. dr. **MICHAEL TRITTHART**

Prof. dr. **MILAN GOCIĆ**

Prof. dr. **MIRJANA MILIČEVIĆ**

Prof. dr. **MUHAMED BAJRIĆ**

Prof. dr. **NATAŠA MARKOVSKA**

Prof. dr. **NEDIM SULJIĆ**

Prof. dr. **NEĐO ĐURIĆ**

Prof. dr. **NEVENKO HERCEG**

Prof. emeritus **OGNJEN BONACCI**

Dr. sc. **SELMA ČENGIĆ**

Prof. dr. **SENKA BARUDANOVIĆ**

Prof. dr. **SLAVKO BOGDANOVIĆ**

Prof. dr. **SUAD ŠPAGO**

Prof. dr. **SUVADA ŠUVALIJA**

Prof. dr. **SVJETLANA STANIĆ-KOŠTROMAN**

Prof. dr. **TINA P. DAŠIĆ**

Prof. dr. **ŽELJKO ROZIĆ**

ORGANIZACIONI ODBOR /

Predsjednica / President : Prof. dr. Borislava Blagojević

• **ADMIR SOFTIĆ** (Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH / Ministry of Foreign Trade and Economic Relations of BiH) • **ADNAN HABIBOVIĆ** (IPSA Institut Sarajevo) • **ADNAN PAŠALIĆ** (Vlada Brčko Distrikta BiH / Government of the Brčko District of BiH) • **ALMIR BIJEDIĆ** (Federalni hidrometeorološki zavod / Federal Hydro-Meteorological Institute, BiH) • **ALMIR PRLJAČA** (Agencija za vodno područje rijeke Save / Sava River Basin Agency) • **AMELA ČERIĆ** (JP Elektroprivreda BiH / Public Enterprise Electric Utility of BiH) • **BOŠKO KENJIĆ** (Ambasada Švicarske u BiH / Embassy of Switzerland in BiH) • **DARKO BOROJEVIĆ** (Republički hidrometeorološki zavod RS / Republic Hydrometeorological Institute of Serbia) • **DRAGAN MITROVIĆ** (Republički zavod za geološka istraživanja RS / Geological Survey of the Republic of Srpska, BiH) • **DAMIR MRĐEN** (Agencija za vodno područje Jadranskog mora / Adriatic Sea Watershed Agency, BiH) • **DEJAN HRKALOVIĆ** (Zavod za vodoprivredu Bijeljina / Institute for Water Management, Bijeljina) • **ENKO HUBANIĆ** (IPSA Institut Sarajevo) • **ERNA ZILDŽOVIĆ** (HEIS Sarajevo) • **JELENA JOKANOVIĆ** (MH Elektroprivreda RS / Mixed holding power utility of RS) • **MIROSLAV MILOVANOVIĆ** (JU Vode Srpske, Bijeljina / Public institution "Vode Srpske" Bijeljina) • **MIRZA HUJIĆ** (Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH / Ministry of Foreign Trade and Economic Relations of BiH) • **NEDELJKO SUDAR** (Zavod za vodoprivredu Bijeljina / Institute for Water Management, Bijeljina) • **SEJAD DELIĆ** (Agencija za vodno područje rijeke Save / Sava River Basin Agency, BiH) • **SNEŽANA VINTERFELD** (Zavod za vodoprivredu Bijeljina / Institute for Water Management, Bijeljina) • **TOMISLAV LUKIĆ** (Federalno ministarstvo okoliša i turizma / Federal Ministry of Environment and Tourism, BiH) • **VEDRAN SILAJDŽIĆ** (Zavod za vodoprivredu Sarajevo / Institute for Water Management, Sarajevo)

ZAKLJUČCI I PREPORUKE

4. BiH Kongres o vodama održan je u Sarajevu, 19. – 20. novembra 2024. Kongres je okupio je 124 stručnjaka za vode iz BiH i regije, koji su radove saopštavali tokom 6 sesija u dva dana.

Održan je i Panel „**Smanjenje rizika od katastrofa**“, potaknutim nedavnim bujičnim poplavama i klizištima.

Od 46 radova, najveći dio se odnosi na oblast vodosnabdijevanja i odvođenja otpadnih voda. To pokazuje da je u posljednjih par godina najveći angažman struke na vodovodima, od osjetljivosti i zaštite izvorišta, do smanjenja neobračunate vode te tretmana otpadnih voda i mulja. Prikazan je i nedavno završeni Master plan prečišćavanja komunalnih otpadnih voda u BiH po EU standardima, te realizovano rješenje u Zagrebu i pristup rješavanju prečišćavanja otpadnih voda Banja Luke.

U grupaciji radova o rizicima od poplava i suša, obuhvaćeni su aspekti od hidroloških i drugih podloga, izradi mapa opasnosti i rizika od poplava, predviđanja u realnom vremenu, do konkretnih izvedenih objekata.

Ekološki i aspekti monitoringa, uključujući identifikovane pritiske na stanje površinskih i podzemnih voda, po već odavno donesenim Planovima upravljanja vodama u BiH po EU direktivama, obrađeni su u nekoliko radova.

Vodu kao resurs i klimatske promjene tretira više radova, uključujući prikaze metodologija rada više internacionalnih organizacija, kao i tekuće projekte modernizacije obrazovanja u BiH i regiji.

I najzad, hidroenergija je obrađena u samo tri rada, s tim da se zaista postavlja pitanje, da li je došao kraj izgradnji hidroelektrana u BiH. Na struci je da objektivno analizira, istraži i procijeni, pa objasni i predloži, a na narodu i vlastima, da odluči. Blokade nisu opcija.

Pažnja medija i javnosti veoma je pojačana, kako zbog nedavnih ekstremnih vremenskih događanja i odgovora vlasti na njih, zatim slabosti i neefikasnosti u vodosnabdijevanju, prikupljanju i tretmanu otpadnih voda, tretmanu zaštitnih zona izvorišta pitke vode i rizicima u vezi s tim, zatim pravno-ekonomskim i institucionalnim odnosima u svim aspektima upravljanja vodama te sve većeg aktivizma i utjecaja građanskog društva i internacionalnog nevladinog sektora na zaštiti prirode i uopće stanju okoliša u BiH.

Na Panelu o redukciji rizika od katastrofa učestvovalo je 11 eminentnih eksperata.

Zaključci Panela naglašavaju potrebu za unapređenjem koordinacije i jačanjem kapaciteta domaćih institucija, uz korištenje EU mehanizma civilne zaštite kao važnog resursa.

Ključno je razviti domaću bazu znanja za pripremu i implementaciju budućih projekata. Također je naglašeno da je neophodno unapređenje sistema ranog upozoravanja i komunikacije, dok edukacija lokalnih zajednica o rizicima i preventivnim mjerama mora postati prioritet.

Iako su postignuti značajni rezultati u zaštiti od riječnih poplava, bujične poplave i dalje predstavljaju izazov koji zahtijeva dugoročnu prilagodbu i međusektorsku saradnju za održiva rješenja.

Neophodno je već u najranijim fazama pripreme prostorno-planske dokumentacije provesti detaljnu analizu mogućih rizika na pojedinim lokacijama. Na temelju tih analiza potrebno je definirati optimalne načine korištenja prostora s ciljem minimiziranja potencijalnih rizika, posebno u kontekstu sve izraženijih klimatskih promjena. Osim toga, bit će neizbježne i određene izmjene u zakonskoj regulativi.

Zdravstvena otpornost zajednica je od suštinskog značaja, pri čemu se ističe potreba za mentalnom podrškom pogođenima i edukacijom o zdravstvenim rizicima.

Naglašeno je da integracija geospacijalnih informacionih sistema sa zdravstvenim sektorom može poboljšati odgovor na krizne situacije.

Istaknuta je mogućnost za ubrzavanje infrastrukturnih projekata korištenjem EU fondova i zakonodavnih reformi. Na taj način se jača otpornosti društva i smanjuju rizici od katastrofa.

PLATINASTI SPONZOR / PLATINUM SPONSOR

ZLATNI SPONZOR / GOLDEN SPONSOR

Authorized
Representative

Endress+Hauser
People for Process Automation

SREBRENI SPONZORI / SILVER SPONSORS

Regeneracija
PRIJATELJ OKOLIŠA

 MIBRAL
SARAJEVO

SPONZORI / SPONSORS

IPSA
INSTITUT

4. BIH KONGRES O VODAMA

2024